

d·i·e

Deutsches Institut für
Entwicklungspolitik

German Development
Institute

Запуск реформи децентралізації для підвищення стійкості держави

Йорн Гревінгольт

Семінар ОЕСР

«Впровадження реформ з децентралізації та деконцентрації в Україні»

Київ, 26–27 січня 2017 року

Проблема у глобальному вимірі

- Зростання популізму в світі (Європа, США, Латинська Америка, Філіппіни...)
 - ставить під загрозу демократичні цінності
- Зростання конфліктів на ґрунті насильства та пов'язаного з ними переміщення
 - ставить під загрозу засадничі права людини
- Втрата впевненості у спроможності національних урядів стримувати негативні наслідки глобального капіталізму для довкілля та суспільного життя
 - ставить під загрозу легітимність урядів
- ⇒ Держави та уряди потребують поліпшення спроможності у:
 - ... наданні критичних послуг населенню
 - ... наданні підтримки чи попередженні власного розхитування (збереження легітимності!)
- ⇒ ... побудові **«стійкості»**

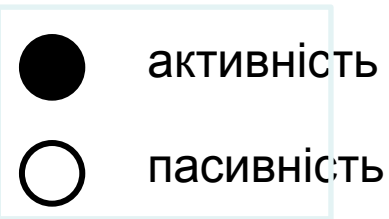
Що робить державу стійкою?

Три базові характеристики

- Стійка державність ґрунтується на **відносинах «держава-суспільство»**

держава суспільство

Авторитет: ● ← ○ контроль злочинності

Спроможність: ● → ○ забезпечення базовими послугами та адмініструванням

Легітимність: ○ ← ● прийняття норм права

- Уваги потребують всі три виміри

- Управлінські установи є ключовими у збереженні стійкості державності
- Політична, економічна та соціальна нестабільність свідчить про потребу у реформах управління...
 - ...але в той же час свідчить про потребу стабілізації
- Стабілізація *та* реформи: суперечать одне одному?!
 - ...проте без них не побудувати стійку державу
- Первинна невідповідність між короткостроковими інтересами окремих осіб та довгостроковою перспективою суспільства
 - Особлива увага на короткострокових ризиках може призвести до нехтування інтересами загальної громадськості

5 елементів «стійкої» держави

- Легітимна політика:
інклюзивне політичне врегулювання та вирішення конфліктів
- Безпека:
запровадження і посилення безпеки населення
- Правосуддя:
забезпечення справедливого та рівного доступу до правосуддя для кожного
- Економічні засади:
створення робочих місць та вдосконалення умов життєдіяльності
- Доходи і збори:
управління доходами та побудова спроможності для підзвітного та справедливого (без корупції!) надання послуг

Чим можуть допомогти місцеві органи влади

- Поліпшення безпеки населення розпочинається на місцевому рівні
 - Надання базових послуг, інфраструктури та адміністрування
 - Стимулювання розвитку економіки та створення робочих місць для забезпечення належних умов життєдіяльності та скорочення односторонньої підтримки
 - Сприяння легітимності держави: Розподіл відповідальності за успішні та неуспішні рішення скорочує виключення та підвищує стійкість
- ⇒ Спроможні місцеві органи влади у робочих децентралізованих умовах є основним джерелом стійкої державності!

- Проблеми залежать від особливостей фактичних умов:
 - Економіка — рентоорієнтована (перерозподіл) чи диверсифікована (конкуренція)?
 - Цілісність чи відокремленість економіки і суспільства за територіальними ознаками?
 - Побудова з чистого аркуша чи взяття за основу багатого попереднього досвіду?
- Деякі ризики не є унікальними для цієї реформи
 - Ризики корупції, розкрадання коштів тощо цілком очевидні...
 - ...але обмежуються підтримкою децентралізації/місцевого управління

- Важливість послідовності — простих рішень не існує
 - Механізована послідовність не враховує складності політики
 - Підхід «поступовості»: покроковий прогрес на «всіх фронтах» (політичному, адміністративному, фінансовому)
 - ... проте повна зосередженість на реформі для уникнення спотворень внаслідок «частковості реформи»
- Ризик пропустити правильний момент для реформи
 - *Інтуїція*: спершу стабілізація, потім розподіл компетенцій та підзвітності
 - *Досвід*: Хто визначає, що настав правильний момент? «Спершу стабілізація» є ризиком для безкінечного очікування «правильного моменту»

- Вироблення політичного рішення
 - Політична участь, інклюзивність, підзвітність
⇒ посилюють («пускову») легітимність
 - Сприйняття політичних криз як вдалих нагод (!)
- Адміністративне впровадження
 - Місцеві спроможності «впоратися» під час кризи (стійкість!) та виконувати свої функції після реформи
⇒ посилюють («кінцеву») легітимність
- Мобілізація доходів та реформа внутрішніх фінансів
 - Менша залежність, «контракт» між державою та суспільством, стійкість

- Поставлена під сумнів державність = збій в управлінні
 - стійкість неможлива без реформи управління; місцева влада часто відіграє ключову роль
- Уникнення ризиків реформи: чи потрібна реформа взагалі?
 - Розгляньте «ризики за відсутності дій»
- «Все як зазвичай» призведе до погіршення
 - Потрібні: гнучкі підходи, ретельний моніторинг, готовність адаптуватися
- Фундаментальні потреби (!): Належні аналітичні/контрольні спроможності
 - Підтримка відповідних систем держави
- Важливий підсумок:
 - Стимулювати широкий процес вироблення рішення на внутрішньому рівні
 - Допомогти полегшити труднощі перехідного періоду, проте з чітким планом завершення

Дякую за увагу!

joern.graevingholt@die-gdi.de

[@JGraevingholt](https://twitter.com/JGraevingholt)